

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка

Філологічний факультет
Кафедра української літератури імені акад. Михайла Возняка

Затверджено
на засіданні кафедри
української літератури
імені акад. Михайла Возняка
філологічного факультету
ЛНУ імені Івана Франка
(протокол № 1 від 30 серпня 2023р.)

Завідувач кафедри

Микитюк В. І.

СИЛАБУС
із вибіркової навчальної дисципліни
«Українська поезія часу російсько-української війни початку ХХІ ст.»
першого освітнього рівня вищої освіти
для здобувачів галузі знань 03 “Гуманітарні науки”,
спеціальності 035 “Філологія”,
спеціалізації 035.01 “Українська мова та література”

Львів 2023

Силабус курсу
«Українська поезія часу російсько-української війни початку ХХІ ст.»
(2023/2024 навчальний рік)

Назва курсу	«Українська поезія часу російсько-української війни початку ХХІ ст.»
Адреса викладання курсу	Львівський національний університет імені Івана Франка Львів, вул. Університетська, 1
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Філологічний факультет, кафедра української літератури ім. акад. М. Возняка
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	03. Гуманітарні науки. 035. Філологія
Викладач курсу	проф. Пастух Тарас Васильович
Контактна інформація викладача	tarpastukh@gmail.com
Консультації по курсу відбуваються	Microsoft Teams
Сторінка курсу –	
Інформація про курс	Спецкурс « Українська поезія часу російсько-української війни початку ХХІ ст.» є вибіркоvim навчальним курсом для ОС «Бакалавр» спеціальності 035 Філологія, спеціалізацій: 035.01 українська мова та література, яка у VII семестрі викладається в обсязі 3 кредитів (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS) і має 16 лекційних і 16 практичних годин. Підсумковий контроль – залік.
Коротка анотація курсу	Спецкурс « Українська поезія часу російсько-української війни початку ХХІ ст.» є невід’ємною складовою підготовки студентів за спеціальністю «філологія». В спецкурсі розкриваються провідні тенденції та здобутки української поезії під час російсько-української війни початку ХХІ ст.
Мета та цілі курсу	<i>Мета курсу.</i> Спецкурс передбачає ознайомлення з українською поезією, яка пишеться в час війни. Таке ознайомлення передбачає простеження основних ідейно-сміслових тенденцій та естетичних конфігурацій відповідного образного текстуального поля. Читання поетичних творів здійснюватиметься у належному філософсько-естетичному осмисленні. <i>Цілі курсу.</i> Ознайомити студентів із українською поезією часу війни. Розкрити основні тенденції та ключові постаті відповідного поетичного письма. Представити визначальні складові постання цієї поезії, її стильові конфігурації та явні чи приховані інтенції.
Література для вивчення дисципліни	Рекомендована література 1. Арістотель. Політика. Київ: Основи, 2003. 239 с. 2. Бжезінський З. Велика шахівниця. Львів; Івано-Франківськ: Лілея-НВ, 2000. 236 с. 3. Весна озброєна: антологія воєнної лірики / упорядк. М.Сидоржевський. Київ: Ліра -К, 2022. 304 с.

	<ol style="list-style-type: none"> 4. Війна 2022: Есеї, поезія, щоденики / упор. В.Рафесенко. Львів: ВСЛ, 2022. 440 с. 5. Клаузевіц К. Природа війни. Харків: Віват, 2018. 415 с. 6. Ніцше Ф. Так казав Заратустра; Жадання влади. Київ: Основи, 1993. 415 с. 7. Пастух Т. Поезія в час війни <i>Збруч</i>. 2022 – 27 травня URL:https://zbruc.eu/node/112014 8. Пастух Т. Поезія в час війни (II) <i>Збруч</i>. 2022 – 27 липня URL: https://zbruc.eu/node/112646 9. Пастух Т. Поезія в час війни (III) <i>Збруч</i>. 2022 – 10 жовтня URL:https://zbruc.eu/node/113426 10. Поезія без укриття: антологія / упорядк. Н.Гамазій. Брустури: Дискурсус, 2022. 240 с. 11. Пухонська О. Поза межами бою. Дискурс війни в сучасній літературі. Брустури: Дискурсус, 2022. 288 с. 12. Світова гібридна війна: український фронт / за ред. В.Горбуліна. Київ: Фоліо, 2017. 496 с. 13. Томпсон Е. М. Трубадури імперії: Російська література і колоніалізм. Київ: Основи, 2006. 368 с. 14. Юнгер Е. Війна як внутрішнє переживання. Київ: Стилет і стилос, 2022. 136 с. 15. Ціцерон М. Т. Про державу; Про закони; Про природу богів. Київ: Основи, 1998. 476 с. 16. Фещук В. Мій бог формує всю ніч батальони: нова поезія про війну. <i>Читомо</i> 2022 – 1 березня URL: https://chytomo.com/mij-boh-formuie-vsju-nich-bataljony-nova-poeziia-pro-vijnu/ 17. Фукуяма Ф. Ідентичність: Потреба в гідності і політика скривдженості. Київ: Наш формат, 2020. 192 с.
Тривалість курсу	1 семестр (7-й)
Обсяг курсу	32 годин аудиторних занять, з яких 16 лекційних годин для групи, 16 практичних годин
Очікувані результати навчання.	<p>Студент повинен знати:</p> <p>причини виникнення російсько-української війни початку XXI ст.;</p> <p>міметичні властивості поетичного письма, які засвідчують або більш безпосередній, або більш опосередкований зв'язок поезії із позапоетичною дійсністю;</p> <p>стильові прикмети української поезії початку XXI ст.;</p> <p>основні тенденції відображення феномену війни в сучасній українській поезії;</p> <p>ідейно-сміслові та естетичні властивості української поезії часу війни</p> <p>особливості відображення та конструювання дійсності війни в поетичній дійсності;</p> <p>основні властивості української модерної поезії другої половини XX ст.;</p> <p>вміти:</p> <p>усвідомлювати та осмислювати провідні властивості поетичних текстів часу війни;</p>

	розуміти ці властивості в контексті бачення війни як отримання політичних цілей масштабно організованим насильством та протидії колективних волей протидіючих сторін; безпосередньо аналізувати поетичні тексти й творити різнопланові інтерпретації одного тексту; встановлювати домінуючі смислові та естетичні тенденції в творчості окремого автора й бачити ці тенденції в синхронному контексті загального поетичного наративу; бачити українську поезію часу російсько-української війни початку ХХІ ст. як прояв волі нації до буття і як остаточний відхід української нації з російсько-радянської імперської зони впливу.
Ключові слова.	Наратив, поетичний текст, верлібр, інтенція, мімезис, імперський наратив, стильові течії, ідейно-смислова тенденція, художні засоби
Формат курсу.	Нормативний, викладання якого здійснюється через проведення лекцій та практичних; очний і заочний
Теми	Див: Схема курсу в додатку
Підсумковий контроль, форма	Залік
Пререквізити.	«Історія української літератури», «теорія літератури», «сучасний літературний процес»
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу.	Під час викладання курсу використані такі методи навчання, як біографічний, герменевтичний, структуралістичний, психологічний тощо.
Необхідне обладнання.	Мультимедійна дошка, ноутбук, проектор.
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності).	Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Нарахування балів здійснюється таким чином: 1) опитування під час практичних занять; 2) опитування під час заліку.
Залік	Усне опитування під час заліку

Додаток 1

Схема курсу

Тиждень / дата / год.	Тема, план, короткі тези	Форма діяльності (заняття)	Література	Завдання	Термін виконання
1-й тиждень	Причини виникнення російсько-української війни початку ХХІ ст. (російський імперський та український антиімперський наративи)	Лекція	1. Арістотель. Політика. Київ: Основи, 2003. 239 с. 2. Бжезінський З. Велика шахівниця. Львів; Івано-Франківськ: Лілея-НВ, 2000. 236 с. 3. Клаузевиц К. Природа війни.		

			<p>Харків: Віват, 2018. 415 с.</p> <p>4. Світова гібридна війна: український фронт / за ред. В.Горбуліна. Київ: Фоліо, 2017. 496 с.</p> <p>5. Фукуяма Ф. Ідентичність: Потреба в гідності і політика скривдженості. Київ: Наш формат, 2020. 192 с.</p>		
2-й тиждень	<p>Поезія Бориса Гуменюка: виражальні та естетичні тенденції (збірка «Вірші з війни»)</p>	Практичне заняття	<p>1. Гуменюк Б. Вірші з війни. Київ: Ярославів вал, 2015. 136 с.</p> <p>2. Пастух Т. «Вірші бачили все...» Літакцент. 2015 – 23 грудня URL: http://litakcent.com/2015/12/23/virshi-bachyly-vse/</p>		
3-й тиждень	<p>Передчуття війни в українській поезії початку ХХІ ст.</p>	Лекція	<p>1. Поетичні тексти Бориса Гуменюка, Галини Крук, Маріанни Кіяновської та інших авторів на сторінках Facebook</p>		
4-й тиждень	<p>Поезія часу війни: Марина Пономаренко та Олени Герасим'юк</p>	Практичне заняття	<p>1. Поетичні тексти Марини Пономаренко та Ольги Герасим'юк на сторінках Facebook</p> <p>2. Пастух Т. Поезія в час війни <i>Збруч</i>. 2022 – 27 травня URL: https://zbruc.eu/node/112014</p> <p>3. Пастух Т. Поезія</p>		

			<p>в час війни (II) Збруч. 2022 – 27 липня URL: https://zbruc.eu/node/112646</p> <p>4. Пастух Т. Поезія в час війни (III) Збруч. 2022 – 10 жовтня URL: https://zbruc.eu/node/113426</p>		
5-й тиждень	Визначальні тенденції у зображенні російсько-української війни в ідейно-смісловому та естетичному вимірах.	Лекція	<p>1. Поетичні тексти низки українських авторів та інших авторів на сторінках Facebook</p> <p>2. Поезія без укриття: антологія / упорядк. Н.Гамазій. Брустури: Дискурсус, 2022. 240 с.</p> <p>3. Весна озброєна: антологія воєнної лірики / упорядк. М.Сидоржевський . Київ: Ліра -К, 2022. 304 с.</p> <p>4. Пастух Т. Поезія в час війни Збруч. 2022 – 27 травня URL: https://zbruc.eu/node/112014</p> <p>5. Пастух Т. Поезія в час війни (II) Збруч. 2022 – 27 липня URL: https://zbruc.eu/node/112646</p> <p>6. Пастух Т. Поезія в час війни (III) Збруч. 2022 – 10 жовтня URL: https://zbruc.eu/node/113426</p>		
6-й тиждень	Поезія часу війни: Василь Махно та Маріанна Кіяновська	Практичне заняття	1. Поетичні тексти Василя Махна та Маріанни Кіяновської на		

			<p>сторінках Facebook</p> <p>2. Пастух Т. Поезія в час війни Збруч. 2022 – 27 травня URL:https://zbruc.eu/node/112014</p> <p>3. Пастух Т. Поезія в час війни (II) Збруч. 2022 – 27 липня URL: https://zbruc.eu/node/112646</p> <p>4. Пастух Т. Поезія в час війни (III) Збруч. 2022 – 10 жовтня URL:https://zbruc.eu/node/113426</p>		
7-й тиждень	Поезія українських професійних військових та учасників бойових дій.	Лекція	<p>1. Поетичні тексти Володимира Тимчука, Бориса Гуменюка, Іллі Чернілевського та інших авторів на сторінках Facebook</p> <p>2. Пастух Т. Поезія в час війни Збруч. 2022 – 27 травня URL:https://zbruc.eu/node/112014</p> <p>3. Пастух Т. Поезія в час війни (II) Збруч. 2022 – 27 липня URL: https://zbruc.eu/node/112646</p> <p>4. Пастух Т. Поезія в час війни (III) Збруч. 2022 – 10 жовтня URL:https://zbruc.eu/node/113426</p>		
8-й тиждень	Поезія часу війни: Галина Крук та Катерина Калитко	Практичне заняття	<p>1. Поетичні тексти Галини Крук та Катерини Калитко на</p>		

			<p>сторінках Facebook</p> <p>2. Крук Г. Війна як екзистенційна криза породжує дуже яскраві вияви культури [інтерв'ю з Н.Корнієнко] Читомо 2022 – 20 липня URL: https://chytomo.com/halyna-kruk-vijna-iak-ekzystentsijna-kryza-porodzhuye-duzhe-iaskravivyivai-kultury/</p> <p>3. Пастух Т. Поезія в час війни Збруч. 2022 – 27 травня URL: https://zbruc.eu/node/112014</p> <p>4. Пастух Т. Поезія в час війни (II) Збруч. 2022 – 27 липня URL: https://zbruc.eu/node/112646</p> <p>5. Пастух Т. Поезія в час війни (III) Збруч. 2022 – 10 жовтня URL: https://zbruc.eu/node/113426</p>		
9-й тиждень	Поезія представників волонтерського руху.	Лекція	<p>1. Поетичні тексти Олени Герасим'юк, Олега Каданова, Катерини Міхаліциної та інших авторів на сторінках Facebook</p> <p>2. Пастух Т. Поезія в час війни Збруч. 2022 – 27 травня URL: https://zbruc.eu/node/112014</p> <p>3. Пастух Т. Поезія в час війни (II)</p>		

			<p><i>Збруч. 2022 – 27 липня</i> URL: https://zbruc.eu/node/112646</p> <p>4. <i>Пастух Т. Поезія в час війни (III)</i> <i>Збруч. 2022 – 10 жовтня</i> URL: https://zbruc.eu/node/113426</p>		
10-й тиждень	Поезія часу війни: Мар'яна Зеленюк та Інна Гончар	Практичне заняття	<p>1. Поетичні тексти Мар'яна Зеленюк та Інна Гончар на сторінках Facebook</p> <p>2. Пастух Т. Поезія в час війни <i>Збруч. 2022 – 27 травня</i> URL: https://zbruc.eu/node/112014</p> <p>3. Пастух Т. Поезія в час війни (II) <i>Збруч. 2022 – 27 липня</i> URL: https://zbruc.eu/node/112646</p> <p>Пастух Т. Поезія в час війни (III) <i>Збруч. 2022 – 10 жовтня</i> URL: https://zbruc.eu/node/113426</p>		
11-й тиждень	Поезія авторів, що перебувають у тилу.	Лекція	<p>1. Поетичні тексти Марини Пономаренко, Юлії Мусаковської, Мар'яни Зеленюк та інших авторів на сторінках Facebook</p> <p>2. Пастух Т. Поезія в час війни <i>Збруч. 2022 – 27 травня</i> URL: https://zbruc.eu/node/112014</p> <p>3. Пастух Т. Поезія в час війни (II) <i>Збруч. 2022 – 27 липня</i> URL: https://zbruc.eu/node/112646</p>		

			4. Пастух Т. Поезія в час війни (III) <i>Збруч</i> . 2022 – 10 жовтня URL: https://zbruc.eu/node/113426		
12-й тиждень	Поезія часу війни: Володимир Тимчук, Олександр Хоменко, Артем Полежака	Практичне заняття	1. Поетичні тексти Дмитра Тимчука, Олександра Хоменка, Артема Полежаки на сторінках Facebook 2. Тимчук В. Вогнити! Вижити! Перемогти! Львів: Астролябія, 2016. 160 с. 3. Пастух Т. Поезія в час війни <i>Збруч</i> . 2022 – 27 травня URL: https://zbruc.eu/node/112014 4. Пастух Т. Поезія в час війни (II) <i>Збруч</i> . 2022 – 27 липня URL: https://zbruc.eu/node/112646 5. Пастух Т. Поезія в час війни (III) <i>Збруч</i> . 2022 – 10 жовтня URL: https://zbruc.eu/node/113426		
13-й тиждень	Поезія авторів-біженців та представників культурної дипломатії.	Лекція	1. Поетичні тексти Юлії Іллюхи, Оксани Забужко, Галини Крук та інших авторів на сторінках Facebook 2. Пастух Т. Поезія в час війни <i>Збруч</i> . 2022 – 27 травня URL: https://zbruc.eu/node/112014 3. Пастух Т. Поезія в час війни (II) <i>Збруч</i> . 2022 – 27 липня URL:		

			<p>https://zbruc.eu/node/112646</p> <p>4. Пастух Т. Поезія в час війни (III) <i>Збруч</i>. 2022 – 10 жовтня URL:https://zbruc.eu/node/113426</p>		
14-й тиждень	Поезія часу війни: Юлія Іллюха та Елла Євтушенко	Практичне заняття	<p>1. Поетичні тексти Юліє Іллюхи та Елли Євтушенко на сторінках Facebook</p> <p>2. Пастух Т. Поезія в час війни <i>Збруч</i>. 2022 – 27 травня URL:https://zbruc.eu/node/112014</p> <p>3. Пастух Т. Поезія в час війни (II) <i>Збруч</i>. 2022 – 27 липня URL:https://zbruc.eu/node/112646</p> <p>4. Пастух Т. Поезія в час війни (III) <i>Збруч</i>. 2022 – 10 жовтня URL:https://zbruc.eu/node/113426</p>		
15-й тиждень	Поезія часу війни: Юлія Мусаковська та Катерина Міхаліцина.	Практичне заняття	<p>1. Поетичні тексти Юлії Мусаковської та Катерини Міхаліциної на сторінках Facebook</p> <p>2. Пастух Т. Поезія в час війни <i>Збруч</i>. 2022 – 27 травня URL:https://zbruc.eu/node/112014</p> <p>3. Пастух Т. Поезія в час війни (II) <i>Збруч</i>. 2022 – 27 липня URL:https://zbruc.eu/node/112646</p> <p>4. Пастух Т. Поезія в час війни (III)</p>		

Питання до заліку:

1. Причини виникнення російсько-української війни початку ХХІ ст.
2. Російські імперські наративи в українському культурному просторі від часу незалежності.
3. Наративи українського культурного поля початку ХХІ ст.: свобода, гідність, повага до іншого, слідування закону, демократизм.
4. Українська поезія початку ХХІ ст.: провідні ідейно-стильові тенденції
5. Передчуття війни в українській поезії початку ХХІ ст.
6. Відображення першого етапу війни в поезії початку ХХІ ст.
7. Визначальні тенденції у зображенні війни в ідейно-смысловому вимірі.
8. Визначальні тенденції у зображенні війни в естетичному вимірі.
9. Народна поетична творчість часу війни
10. Поезія Бориса Гуменюка: виражальні та естетичні тенденції (збірка «Вірші з війни»)
11. Поезія часу війни в текстуальному представленні Василя Махна.
12. Поезія часу війни в текстуальному представленні Олени Герасим'юк.
13. Поезія часу війни в текстуальному представленні Марини Пономаренко
14. Поезія часу війни в текстуальному представленні Галини Крук
15. Поезія часу війни в текстуальному представленні Маріанни Кіяновської.
16. Поезія часу війни в текстуальному представленні Катерини Калитко
17. Поезія часу війни в текстуальному представленні Мар'яни Зеленюк
18. Поезія часу війни в текстуальному представленні Інни Гончар
19. Поезія часу війни в текстуальному представленні Іллі Чернілевського
20. Поезія часу війни в текстуальному представленні Юрія Матевощука
21. Поезія часу війни в текстуальному представленні Ігоря Астапенка
22. Іронічна поезія часу війни Артема Полежаки та Дмитра Мамчура.
23. Поезія часу війни в текстуальному представленні Юлія Мусаковська
24. Поезія часу війни в текстуальному представленні Елли Євтушенко.
25. Поезія часу війни українського професійного військового Володимира Тимчука
26. Поезія часу війни в текстуальному представленні Катерини Міхаліциної.
27. Поезія часу війни в текстуальному представленні Олафа Клеменсена.

28. Поезія часу війни в текстуальному представленні Олександра Хоменка
29. Поезія часу війни в текстуальному представленні Юлії Іллюхи.